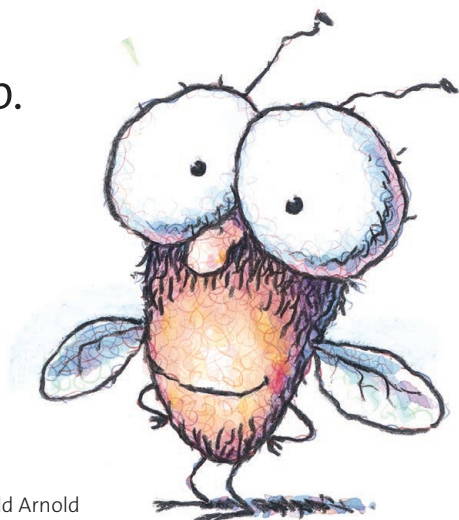

Nio fakta om lättläst

1. Läsaren

Lättlästa böcker utformas alltid med sin läsare i åtanke. Alla läsare har olika svårigheter, behov och intressen vilket innebär att lättlästa böcker måste se olika ut. Vissa läsare har problem med avkodning, koncentration eller tolkning. Andra läsare är ovilliga och behöver hjälp att motiveras. Gemensamt för alla lättlästa böcker är att de anpassas efter sin tilltänkta målgrupp.

Illustratör: Tedd Arnold

2. Kvalitet

Lättlästa böcker har som mål att väcka läslust hos sin tilltänkta läsare. Det innebär att böckerna ibland frångår gängse kvalitets-kriterier som t.ex. krav på komplexitet och originalitet. Men enkelt är inte samma sak som banalt. När läsningens kognitiva processer avlastas frigörs istället utrymme för tolkning och förståelse. Lättlästs mått på kvalitet utgår från hur väl boken engagerar och anpassas efter sin läsare. Det är det läsande barnets smak och behov som ska tillfredsställas, inte den vuxnas.

3. Tillgänglighet

Tillgänglighet förknippas ofta med lätta ord och korta meningar. Men tillgänglighet är mer än så. Genom språkanpassningar, ämnesval, igenkänning, lockande illustrationer och smarta formval blir boken tillgänglig på flera plan.

4. Ämne

Inget ämne är för tramsigt eller allvarligt för en lättläst bok. Rätt innehåll sänker tröskeln till läsning. Om boken behandlar ett ämne som läsaren är intresserad av ökar sannolikheten att boken blir läst. För att möta läsarens specifika intresseområden är lättlästa böcker ofta mer nischade än allmänutgivningens. Det kan också innebära att böckerna inspirerats av andra medier som är bekanta för läsaren, t.ex. populära filmer och tv-spel. Det ska finnas en bredd av ämnen och genrer för att möta alla olika typer av läsare.

5. Innehåll

Handlingen i en lättläst bok är enkel, stringent och kronologiskt berättad. Karaktärerna och bihandlingarna är få och tydliga. Målet är att boken ska ge en läsupplevelse som den ovana och ovilliga läsaren orkar och kan ta sig igenom.

6. Språk

Att läsa är att stava och ljuda sig genom ord och meningar. För den ovana läsaren orsakar detta ofta stor kognitiv belastning. I lättlästa böcker behöver språket därför vara enkelt och vardagsnära med ord och meningar som läsaren känner igen. När tillsynes svåra eller ämnesspecifika ord förekommer beror det på att läsaren förväntas känna igen ordet utifrån sina intresseområden.

Ur boken: *Fantastiska fakta om dinosaurier – Krigar-dinosaurier*

7. Tempo

En lättläst bok ska helst börja pangbom! Tempot ska vara högt med mycket cliffhangers. Bilderna hjälper också till att öka lästempot eftersom bilder ofta går snabbare att avkoda än text. I rikt illustrerade böcker som t.ex. grafiska romaner är bläddringsfrekvensen ofta högre. Detta är viktigt eftersom högt lästempo höjer självförtroendet och ökar läsmotivationen.

Illustratör: Jonna Björnstjerna

8. Illustrationer

Bilder hjälper till med tolkning och förståelse, men ökar också motivationen för fortsatt läsning. Bilder som påminner om andra medier, så som animerad film, tv-serier och spel, skapar igenkänning och intresse. När boken inte innehåller några bilder alls beror det oftast på att illustrationerna riskerar att avskräcka läsaren, t.ex. tonåringen som absolut inte vill förknippas med barnsliga böcker. Böcker utan illustrationer arbetar istället med korta kapitel och luftig text, eller små grafiska element för att lätta upp läsningen.

9. Layout

En lättläst bok ska kännas visuellt tilltalande och locka till läsning så fort läsaren öppnar den. Vissa läsare behöver en avskalad layout med mycket luft och pauser. Andra behöver fartfyllda uppslag med många bilder, starka färger och andra element som bidrar till en känsla av liv och rörelse. Layouten är till för att göra läsningen roligare och lättare. Den ska bidra till ökat lästempo och se till så att texten upplevs som överkomlig.

Illustratör: Jenny Lindqvist

Hegas böcker. Lätta att läsa – svåra att motstå.

Har du frågor när du oss på:
042-610 12 02
redaktionen@hegas.se